



Utkast

LRF Skånes ståndpunkter gällande CAP 2021-2027

LRFs ståndpunkter kring CAP är överlag mycket bra och vi kan ställa oss bakom det mesta som framförs.

En stark CAP budget är en förutsättning för en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion och för att vi skall kunna genomföra den antagna livsmedelsstrategin på såväl nationell som regional nivå. Hållbarhet och tillväxt skall gå hand i hand. Det är också viktigt att stärka den svenska medfinansieringen för att utveckla det svenska lantbrukets konkurrenskraft.

Direktstöden är viktiga för den regionala livsmedelsutvecklingen. Varje region har sina problem, specifika behov och utvecklingsmöjligheter liksom varje sektor inom respektive region. Skåneregionen kan anses ha gynnsamma fördelar då det gäller skördemängder, klimat och närhet till Europa. Men här finns också högre miljökrav, större tryck på annan markanvändning samt större tryck från nära importerade varor. Skånska bönder ser möjligheten till flexibilitet och marknadsanpassning som viktiga delar för att utveckla skånsk livsmedels- och energiproduktion.

LRF Skånes uppfattning är att det inte skall flyttas pengar från pelare 1. Stöden inom pelare 1 är de säkraste, långsiktigaste, flexiblaste och enklaste stöden att hantera, både av lantbrukare, Länsstyrelsen och Jordbruksverket. De är också de som fastställs och säkras direkt av EU samt är långsiktigt förutsägbara. De pengar som frigörs genom borttagning av förgröningsstödet skall finnas kvar inom direktstödet eftersom villkoren finns kvar. Gårdsstödet behöver ökas med motsvarande ersättning som fanns för förgröningsstödet. Eco-schemes skall var så liten andel av pelare 1 som möjligt och därmed inte ta hela utrymmet av tidigare förgröningsstöd. Eco-schemes behöver utvärderas före nästa programperiod. Dessutom behöver medel föras från pelare 2 till pelare 1 så att pelare 1 kan bibehålla samma nivå som under den innevarande perioden oaktat kronkursen. Detta är den möjlighet som finns för att säkra en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion.

När det gäller pelare 2 så anser vi att där måste staten gå in och medfinansiera så att även där samma nivå upprätthålls som under innevarande period. Den svenska regeringen prioriterade att få en hög rabatt på den svenska avgiften till EU och därmed har vi inte fått det extra tillskott till landsbygdsprogrammet som andra länder fått vilket nu behöver kompenseras via en ökad nationell budget. LRF Skåne ser därför att under övergångsåren 2021-2022 bör det minst finnas en bibehållen budget. Även i den nya programperiod behöver

medfinansieringen öka med minst 500 miljoner per år för att kompensera varslad budgetsänkning av EU-medel. Sker inte detta fullt ut måste landsbygdsprogrammet tydligt prioritera kompensationsstöd, investeringsstöd, startstöd till unga, miljöersättningar, djurvälståndersättningar och Greppa Näringen.

Vi anser att omfördelningsstöd och takbelopp i direktstöden inte skall införas.

Kravet på att odla två eller tre grödor kan komma att ändras till ett krav på växtföljd. Det måste vara ett enkelt system som inte ökar den administrativa bördan.

Förenkling

Förenklingen misslyckades totalt inom denna CAP perioden och det är ett absolut krav att den kommande perioden innehåller förenklingar för lantbruksföretagen vad gäller omfattningen av regelverk, villkor, kontroller samt handläggningstider. Förenklingen måste tydligt märkas på gårdsnivå.

De nya Eco-schemes får inte öka komplexiteten och byråkratin om de skall vara attraktiva.

Vi får inte själva bidra med förslag som ökar komplexiteten.

Begreppet aktiva lantbrukare har visat sig svårt att definiera men det finns behov av att ta fram några begrepp som kan definiera vad som menas. LRF måste bidra i arbetet med att ta fram en sådan definition. Ersättningen bör gå till den som gör jobbet t ex koppla betesstöd till djuren som betar. Möjligen kan det vara enklare att vända på begreppet och definiera vad som inte är aktivt brukande, d v s passivt brukande.

De digitala systemen hos våra myndigheter, som inneburit stora problem för de enskilda företagen inte minst vid utbetalning av ersättningarna, får inte upprepas och bli ett hinder i kommande period.

Kontroll

Tillämpningen av kontroller måste förenklas och stöдавdragen skall vara proportionerliga till överträdelsen. Det skall inte heller gå att straffa någon flera gånger för samma överträdelse via olika lagstiftningar.

Ju flera näringsgrenar och/eller mer diversifierad verksamhet en företagare har desto mer berörs företagaren av fler villkor som skall uppfyllas och därmed ökar risken för att få avvikelser och sanktioner. Detta missgynnar ökad diversifiering.

Ettåriga miljöersättningar

De ettåriga miljöstöden skall ge både miljönytta och konkurrenskraft. De skall utgöra en så liten andel av pelare 1 som möjligt och om det kommer att finnas möjlighet att nationellt sänka nivån så skall LRF driva att så skall ske. Det är viktigt att så få åtgärder som möjligt flyttas från pelare 2 till 1. Vi skall utnyttja möjligheten att jobba med frivillighet och ersättning för att nå målen i Farm to Fork och Green Deal istället för lagstiftning. Principerna måste vara frivillighet, enkelt att söka, enkelt att kontrollera och de skall vara utformade så att många vill gå med. Det innebär att ersättningen måste vara så stor att de är intressanta att söka och de kan inte bara täcka kostnader. Det måste finnas något för alla lantbrukare. Det kommer att behövas grundliga ekonomiska beräkningar och konsekvensbeskrivningar för vad förslagen innebär och vilken potential de har. Eventuella avvikelser vid kontroll av ettåriga miljöersättningar får inte innebära sanktioner i gårdsstödet eller andra stöd.

LRF Skåne är positiva till Jordbruksverkets förslag till mellangrödor, fånggröda/vårbearbetning och blommande slättbygd.

Stödet till proteingrödor behöver höjas till 1000 kr/ha.

Vi är också positiva till Jordbruksverkets förslag till precisionsjordbruk planering och 300 kr/ha fungera för rena växtodlingsgårdar. I förslaget skrivs att det skall göras en stallgödselanalys vilket vi anser skall ändras till flytgödselanalys. I det fall det även krävs flytgödselanalys och foderanalys så kan det behövas ett tillägg. I förslaget är det ett paket men vi anser att åtgärderna skall vara separata åtgärder eftersom företagen blir alltmer diversifierade.

Vi vill också att reducerad jordbearbetning blir en valbar åtgärd. Det kan motiveras med att vi binder in kol och alla kan ta del av ersättningen. Åtgärden kan läggas in under valbara åtgärder i precisionsodling.

Förslaget till djurvälståndersättning för mjölkkor ställer vi oss bakom.

Vi anser att förslaget till ersättning för djurvälstånd för am- och dikor skall ändras till att istället gälla

- betesperiod för am-och dikor
- dräktighetsundersökning
- inventering av grovfoder

Vi vill att ersättning till vall i växtföljd, i stödområdet utanför kompensationsstöd blir en ettårig miljöersättning bl. a med motiveringen att vallen binder kol, tar upp växtnäring och förbättrar markstrukturen. Detta är särskilt viktigt i slättbygderna.

Vi är positiva till att Sigill certifiering kan ingå i ettåriga miljöersättningar till trädgårdsnärningen.

Ersättning för ekologisk produktion, befintliga djurvälståndersättningar och betesmarksersättningen skall ligga kvar i pelare 2.

Vi anser inte att brukande av liten åker skall ingå i de ettåriga miljöersättningarna, detta ersätts via kompensationsstödet.

Startstöd och stöd till unga

Stödet till unga i pelare 1 är viktigt, det är enkelt att söka och alla har möjlighet att ta del av det. LRF Skåne anser att arealgränsen på 90 hektar skall tas bort.

LRF Skåne vill öka startstödet till unga i pelare 2. Det skall inte längre vara ett lotteri vilka som får startstöd. Idag är det komplicerat att söka startstöd i Skåne, ansökningar beviljas inte p g a regelverket med regionala kriterier och nystartade avstår från att söka, vilket gör att stödet inte utnyttjas som det var tänkt. Det måste till förenklade regler och samma regler i hela landet, för att få del av stödet. Det finns inget skäl för regionala anpassningar.

Kopplade stöd

Kopplade stöd skall finnas kvar för nötkreatur eftersom det är en fortsatt nedåtgående trend. Kopplade stöd bör också kunna användas för andra animalieproduktionsgrenar där produktionstrenden är nedåtgående.

Kompensationsstöd

LRF Skåne anser att kompensationsstödsområdena skall förändras i så liten omfattning som möjligt. Skall det in mer pengar i systemet så måste det vara nya nationella pengar.

Kompensationsstödet utformning missgynnar idag företag med stor andel naturbetesmark vilket är en mycket olycklig effekt, detta bör ses över för att inte företagare skall välja att sluta bruka betesmarker. Kompensationsstödet trappsteg är inte bra, det ger för stora ekonomiska effekter mellan de olika stegen. Den viktigaste frågan för att gynna företag med hög andel betesmarker är att justera ned det översta trappsteget från 1,0 till 0,8 djurenheter/hektar. Nivån 0,8 de/ha är föreslagen utifrån att områdena med kompensationsstöd innehåller en större mängd betesmarker som inte kan likställas med en vall, avkastningsmässigt. Torkan 2018 gjorde det även mycket synligt i dessa områden att 1,0 är en hög nivå för många driftsinriktningar där en strävan mot den högsta nivån inte alltid gynnar en god växtföljd eller ett välmående

jordbruk. De områden som har kompensationsstöd är även de områden som i högre grad har en stor andel betesmarker i ansökan. Genom att en betesmark inte kan likställas med en vall, avkastningsmässigt, bör möjligheten sänka översta trappstegets nivå ses över för att i framtiden säkerställa att dessa betesmarker brukas och kan bidra till den stora biologiska mångfald som de gör.

Hästen bör inte ingå i kompensationsstödet. Det kommer dra resurser från de grupper som är med idag. EU-ersättningsarnas syfte är livsmedelsförsörjning och det är inte de flesta svenska hästars syfte eller slutdestination. Vidare är kompensationsstödetets mål att kompensera företag med sämre brukningsförutsättningar vilket kan ifrågasättas om ett företag med ett mindre antal hästar i eller utanför kompensationsstödsområde har så olika förutsättningar för sin hästhållning.

Vallstöd

LRF Skåne vill ha kvar vallstödet, se text under ettårig miljöersättning.

Betesmarksersättningar

Betesmarksersättningarna är viktiga för att bevara den biologiska mångfalden. Det är viktigt att behålla en högre nivå, likt idag, för särskilda värden för att premiera dess bevarande. Då den kalkylerade kostnaden för att hålla djur på bete inte ersätts fullt ut bör vi verka för att höja ersättningen generellt samt öka ersättningen för särskilda värden extra. En höjning av ersättningsnivån för skötsel av betesmarker med allmänt värde kan bidra till att färre marker slutar brukas och kanske planteras med skog. Med mer bibehållen betesareal med allmänna värden förbättras förutsättningarna att beta även mindre och/eller utspridda marker med särskilda värden, eftersom de kan utgöra marginal- eller komplementmarker i företag med lite fler betesdjur. Viktigt att brukaren av marken har tolkningsföreträde gällande vad som är betesmark. Tidigare har definitioner av betesmark reglerat antalet träd vilket var mycket olyckligt. Ett idag pågående problem är definition av betesmark kontra åkermark där det finns ett för stort handlingsutrymme för enskilda kontrollanter att klassa om idag godkänd betesmark till åkermark (mark där mindre ytor kan vara plöjbara per definition men inte med moderna maskiner i en rationell drift).

Djurvälfärdsersättningar

Bibehåll djurvälfärdsersättningarna som idag finns i pelare 2 och möjliggör för ersättning som går längre än EUs regelverk.

Investeringsstöd

Investeringsstödet måste förenklas, ta bort de regionala urvalskriterierna, prioriteringarna kan bli färre, förenkla ansökan och förkorta handläggningstiderna. För att förenkla anser vi att Jordbruksverket kan ta över hanteringen av investeringsstödet för konkurrenskraft för jordbruk och trädgård. Fördelningsnyckeln mellan länen behöver förändras. Den måste bättre avspegla andelen av livsmedelsproduktionen i länet i förhållande till riket. Detta blir ännu viktigare när investeringsstödet även skall innehålla diknings- och andra vattenåtgärder. Enligt livsmedelsstrategin skall det ske en ökad produktion av livsmedel i hela landet. Näringen kan inte själv ta ansvar för omfördelningen mellan olika delar av landet. Utökade stöd till norra Sverige skall finansieras via andra nationella medel.

Bredband

LRF Skåne anser att bredbandsutbyggnad är ett infrastrukturprojekt som skall finansieras med nationella medel inte med pengar från landsbygdsprogrammet.

LEADER mm

Stödet till LEADER kan minska. Vi vill ifrågasätta om LEADER gör den samhällsnytta som det är tänkt, eller om pengarna gör bättre nytta i andra delar. Det delar som gäller till stödet till ungas verksamhet kan möjligen vara kvar då det fyller en viktig funktion. (EU har tidigare krävt att medlemsländerna avsätter vissa medel till LEADER).

Andra landsbygdsstöd

Inga medel inom landsbygdsprogrammet skall sättas av till andra landsbygdsstöd, service och allmän landsbygdsutveckling, dessa får helt finansieras från nationella medel.